

Bilaga 2. Metodbeskrivning för företagspopulationen inom life science

I den här bilagan beskrivs kortfattat metoden som Vinnova utvecklat för att identifiera life science-företagen i Sverige. Vi beskriver också hur vi arbetat med att sammanställa den statistiken för företagspopulationen. En mer utförlig beskrivning av metoden för att identifiera life science-företagen finns i den metodrapport som skrivits av Amsterdam Data Collective (ADC), ADC är också den konsultfirma som utvecklat metoden tillsammans med Vinnova. Den återfinns i bilaga 4 till 2024 års rapport¹.

Vinnovas regeringsuppdrag bygger vidare på många tidigare arbeten med att kartlägga och beskriva life science-sektorn. Vinnova påbörjade för över 20 år sedan arbetet med att upprätta en databas som beskriver och kvantifierar företagspopulationen inom den svenska life science-sektorn. Arbetet resulterade bland annat i rapporten *Life Science companies in Sweden* från 2011 som innehåller statistik och analys av life science-företag, samt jämförande data med Danmark².

2015 tog Tillväxtanalys över databasen av företag från Vinnova och publicerade 2018 en rapport med statistik och analys av den svenska life science-industrins utveckling mellan åren 1998 och 2016³.

Databasen byggde på en kombination av offentlig statistik, data från branschorganisationers medlemslistor samt regionala aktörers företagslistor. Metoden för att sammanställa, kvalitetssäkra och uppdatera databasen var i stort sett helt manuell, vilket gjorde arbetet personbundet, tidskrävande och sårbart.

Tillväxtanalys fick 2020 av regeringen i uppdrag att utreda och föreslå en metod för att följa och analysera företagspopulationen inom life science-sektorn över tid. Tillväxtanalys slutrapport för uppdraget *Metod för att följa företagspopulationen inom life science-sektorn*⁴ har utgjort ett viktigt underlag för Vinnovas arbete med att vidareutveckla metoden.

Tillväxtanalys föreslog i sitt uppdrag att den befintliga metod som Vinnova och Tillväxtanalys utvecklat bör användas och vidareutvecklas i ett offentlig-privat samverkansprojekt mellan stat, branschföreträdare och region. Där föreslås staten ta ett övergripande ägarskap, tillförlitlighet säkras genom samverkan kring styrning, kontinuitet säkras genom att data uppdateras på årsbasis samt att Statistiska centralbyrån (SCB) anlitas för att ta fram grundläggande analyser. Tillväxtanalys föreslog också att man bör undersöka möjligheten att automatisera vissa moment i den befintliga metoden för att göra den mer robust och resurseffektiv.

1 Statistik över svenska life science-företag, 2024

2 life-science-companies-in-sweden

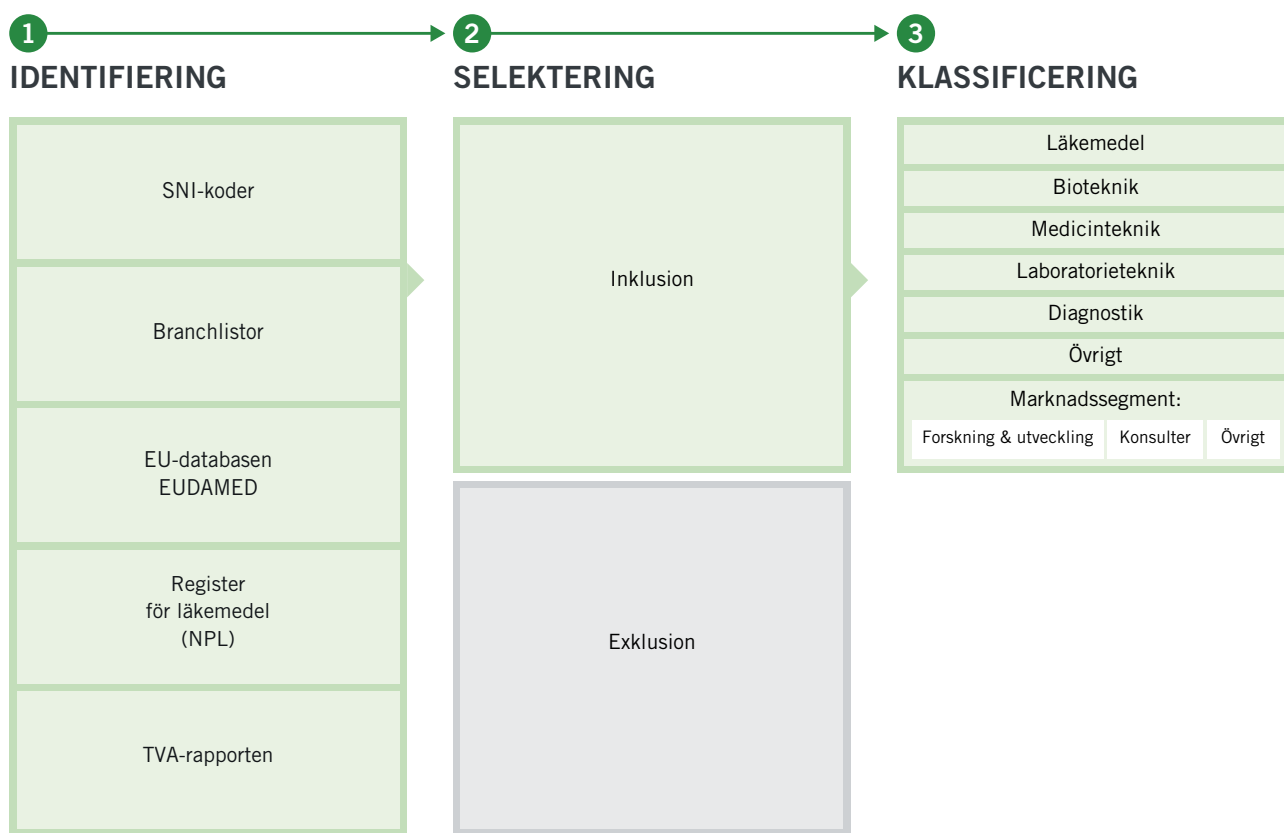
3 Tillväxtanalys, (2018). Den svenska life science-industrins utveckling – statistik och analys, PM 2018:06

4 Tillväxtanalys, (2020). Metod för att följa företagspopulationen inom life science-sektorn, PM 2020:18.

Det är mot denna bakgrund som Vinnova under 2022 till 2024 utvecklat en metod för att sammanställa statistik över företagspopulationen inom life science-sektorn. Vinnova har under hela projektet fört en återkommande dialog med uppdragsgivaren⁵, relevanta branschorganisationer och regioner. Sedan 2024 års rapport har ingen vidareutveckling av metoden utförts.

1 Övergripande metod

Metoden för att identifiera företag inom life science består av tre steg, vilka beskrivs schematiskt i figur 1.

Figur 1. Översikt över metoden för att identifiera, selektera och klassificera företag inom life science-sektorn.

Metodens tre steg är:

- 1. Identifiering** – fokuserar på att säkerställa metodens täckningsgrad genom att identifiera och inkludera samtliga företag i sektorn utifrån valda datakällor.
- 2. Selektion** – fokuserar på att med inklusions- och exklusionskriterier säkra exakthet i metoden genom att endast företag som är verksamma inom life science-sektorn finns kvar i populationen. De resterande sorteras bort.

⁵ Pressmeddelande Näringsdepartementet, publicerat 26 aug 2021; Analys av life science-sektorn – för att synliggöra och stärka svensk life science – Regeringen.se

3. Klassificering – fokuserar på att klassificera life science-företagen i branscher och marknadssegment.

Efter företagspopulationen fastställts berikats den med officiella register-data från SCB, företagsinformation från Proff, samt data från Svenska riskkapitalföreningen, SVCA.

I kommande avsnitt beskrivs metodens olika steg, samt arbetet med berikning av företagsdata mer i detalj.

Identifikation av möjligen relevanta företag

Arbetet med identifikation av möjligen relevanta företag börjar med att en bruttolista sammanställs. Bruttolistan innehåller företag som bedöms kunna tillhöra den svenska life science-sektorn för 2024. Genomgående har vi lagt stor vikt vid att använda öppna datakällor⁶, vilket bland annat möjliggör att följa vilka företag som inkluderas i populationen. Att följa vilka företag som inkluderas i populationen är ett viktigt kriterium för att kvalitetssäkra och utveckla populationen och jämföra utfallet av olika identifierings-, selekterings-, och klassificeringskriterier. Det är även betydelsefullt för att kunna tillgängliggöra data om företagen på mikronivå, inklusive företagsnamn och information om anställda, länstillhörighet, med mera.

Medlemslistor från branschorganisationer, medicintekniska- samt läkemedelsregister har bidragit till träffsäkerhet för att skapa bruttolistan, medan företag som inkluderas från registret näringslivsregister och standarden för svensk näringsgrensindelning (SNI-koder) bidragit med hög täckningsgrad. Datakällorna kombinerades sedan och används i en iterativ kvalitetssäkringsprocess, vilket resulterade i en lista på 10 777 företag som bedömdes vara relevanta för vidare analys.

Följande källor användes för att sammanställa den första bruttolistan.

- Samtliga företag som finns i databaserna EUDAMED, nationellt produktregister för läkemedel (NPL), medlemslistor från branschorganisationer, samt listan över life science-företag som identifierades av Tillväxtanalys rapport 2018.
- Företag med ett avgränsat antal utvalda SNI-koder, vilka bedömes som relevanta för life science.

Företagslistan från Tillväxtanalys statistik- och analysrapport från 2018⁷ har även använts i kvalitetssäkrande syfte. På listan återfinns 3 356 företag som togs fram under 2017.

6 Öppna data är data, eller information, som vem som helst har tillgång till och kan använda.

7 Tillväxtanalys, (2018). Den svenska life science-industrins utveckling – statistik och analys, PM 2018:06

Selektion av företagspopulation inom life science

Med utgångspunkt i bruttolistan från identifieringssteget tillämpas i det här steget ett antal inkluderings- och exkluderingskriterier för att selektera fram life science-populationen. Ett inkluderingskriterium innebär att företaget blir en del av företagspopulationen för life science. Ett exkluderingskriterium innebär att företaget inte blir en del av företagspopulationen för life science.

Följande inkluderingskriterier används för selektering av företag:

- Företaget har relevant första eller andra SNI-kod.
- Företaget återfinns på EUDAMED- eller NPL-listan med första eller andra relevant SNI-kod.
- Företaget återfinns i medlemslista från någon av branschorganisationerna ASCRO, Lif, Swedish Medtech, Swedish Labtech eller SwedenBIO, och har en första eller andra relevant SNI-kod. Medlemslistorna är från senast tillgängliga år (2023 eller 2024).
- Företaget återfinns på Naturvårdsverkets lista över företag med anläggningar för industriell framställning av läkemedel genom kemiska eller biologiska processer och har en relevant första eller andra SNI-kod.
- Företaget har minst ett ord i verksamhetsbeskrivningen som matchar de 518⁸ nyckelord som identifierats som relevanta för life science-företag.

Följande exkluderingskriterier används för exkludering av företag:

- Företaget har SNI-kod som bedömts som irrelevant för inkludering i life science-sektorns företagslista.
- Företaget har något ord i verksamhetsbeskrivningen som matchar de 51 nyckelord som bedöms falla utanför definitionen av life science företag. Dessutom har företag som bedöms vara verksamma som exempelvis veterinärer exkluderats på basen av en kombination av ord.
- Företaget är inte ett aktiebolag⁹.
- Företag som har SNI-kod 32.502 och inte använder ordet "utveckling" i sin verksamhetsbeskrivning exkluderas givet att någon av företagets SNI-koder inte tillhör en av de relevanta SNI-koderna.

I kvalitetssäkringssyfte genomfördes även en manuell granskning av företagspopulationen. I detta moment har ytterligare ett antal företag inkluderats eller exkluderats beroende på om de bedömts tillhöra life science-populationen eller inte, oavsett kriterierna i selekteringen.

⁸ I årets rapport har ordet "Gemmologi" tagits bort, och en dubblett av "Ortoped" har rensats bort.

⁹ Innebär att till exempel enskilda företag, kommanditbolag och handelsbolag har exkluderats.

Bedömningen av företagens relevans har genomförts genom att studera företagens verksamhetsbeskrivningar och om tillgängligt företagens webbplatser. Trots denna kvalitetssäkring är det möjligt att enskilda företag felaktigt inkluderats eller exkluderats i selekteringsprocessen.

Resultatet av selekteringen blev en "nettolista" med drygt 3 600 företag som bedömdes tillhöra life science-sektorn 2024.

Klassificering av företag i olika branscher och marknadssegment

I det tredje steget klassificerades företagen på nettolistan utifrån branschtillhörighet och marknadssegment. Företagen klassificerades i branscherna; bioteknik, diagnostik, laboratorieteknik, läkemedel, medicinteknik, eller en övrigt-kategori. Företagen klassificerades också i marknadssegmenten; forskning och utveckling (FoU), konsultbolag, eller en övrigt-kategori.

Följande källor har använts för klassificering av branschtillhörighet:

- Branschorganisationers medlemslistor
- Om företaget finns med på NPL och EUDAMED
- Matchning mot nyckelord i företagets verksamhetsbeskrivningar¹⁰
- SNI-koder

Klassificeringen av företag i marknadssegment utgick från:

- SNI-koder
- Nyckelord
- Vetenskapliga publikationer
- Patentansökningar

Där klassificeringen av företag som FoU utgick från samtliga dessa källor, medan klassificeringen som konsultföretag enbart utgick från SNI-koder och nyckelord.

Under utvecklingsarbetet genomfördes en rad tester på indelning av företag i de olika branscherna, vilket har påverkat valet av kategorier. Till exempel kunde metoden inte skilja på företag inom in vitro-diagnostik och in vivo-diagnostik, varför diagnostik blir en gemensam kategori.

Under arbetet med metoden 2022 gjordes ett manuellt klassificeringsarbete för företagen som inte tillhörde någon bransch enligt det regelverk som utvecklades. Det rörde sig om cirka 600 företag. Företagen som klassificerades manuellt 2022 och 2023 har behållit den klassificering tilldelades då. Årets manuella hantering av företag som ej klassificerats automatiskt har varit betydligt mindre omfattande eftersom endast nytillkomna företag som ej kunnat klassificeras automatiskt enligt regelverket har berörts. Företag som varit svåra att klassificera i någon specifik bransch har tilldelats en övrigt-kategori.

¹⁰ Till 2024 års rapport uppdaterades metoden för hur nyckelordet "biosensor" används vid branschklassificering. Ändringen innebär att företag med "biosensor" i verksamhetsbeskrivningen felaktigt placerades i branscherna läkemedel och bioteknik, istället laboratorieteknik och medicinteknik. Felet kommer att rättas i samband med metodrevideringen inför 2026 års rapport. Avvikelsen omfattar 4 företag.

Ett företag kan tillhöra flera branscher och marknadssegment

Ett företag kan tillhöra flera branscher och marknadssegment. I det här avsnittet beskriver vi mer om konsekvenserna av detta på den analys som kan göras över hela sektorn, med branschtillhörigheterna som exempel.

Ett företag kan vara verksamt inom flera branscher och i metoden kan företag därför klassificeras i flera branscher. Exempelvis kan ett företag klassificeras som tillhörande både branschen läkemedel och bioteknik om verksamhetsbeskrivningen innehåller nyckelord för de respektive kategorierna. Därmed är det inte möjligt att addera företagen i kategorierna med varandra och få en total population.

Tabell 1 visar den andel företag inom en bransch som också blivit tilldelad minst en annan bransch. Tabell 2 visar andel företag inom en bransch som överlappar med de andra branscherna, uppdelat på bransch. Tabell 3 visar antal företag inom en bransch som överlappar med de andra branscherna, uppdelat på bransch.

Tabell 1. Andelen företag som tillhör flera branscher. Tabellen visar andel företag inom en bransch som samtidigt tillhör minst en annan bransch.

Källa: Vinnova.

Bioteknik	Diagnostik	Laboratorieteknik	Läkemedel	Medicinteknik
55%	98%	81%	52%	36%

Tabell 2. Tabellen visar andel företag i procent som tillhör flera branscher. Data är för 2023.

Källa: Vinnova.

	Bioteknik	Diagnostik	Laboratorieteknik	Läkemedel	Medicinteknik	Övrig bransch
Bioteknik	100%	29%	17%	25%	11%	0%
Diagnostik	10%	100%	21%	6%	12%	0%
Laboratorieteknik	3%	12%	100%	2%	5%	0%
Läkemedel	38%	27%	15%	100%	20%	0%
Medicinteknik	29%	97%	73%	34%	100%	0%
Övrig bransch	0%	0%	0%	0%	0%	100%

Tabell 3. Tabellen visar överlapp i antal företag vid klassificering i branscher. Data är för 2023.

Källa: Vinnova.

	Bioteknik	Diagnostik	Laboratorieteknik	Läkemedel	Medicinteknik	Övrig bransch
Bioteknik	784	76	26	301	226	0
Diagnostik	76	260	31	69	252	0
Laboratorieteknik	26	31	150	22	110	0
Läkemedel	301	69	22	1 195	410	0
Medicinteknik	226	252	110	410	2 062	0
Övrig bransch	0	0	0	0	0	136

Berikning av data med hjälp av tre källor

Den identifierade företagspopulationen från selekteringssteget och den indelade populationen från klassificeringssteget berikas med data för att kunna beskriva företagen och dess utveckling över tid. I huvudsak kommer den data som finns presenterad i rapporten från SCB. Men vi presenterar också data från Proff och Svenska riskkapitalföreningen, SVCA. Beroende på datakälla skiljer sig de slutgiltiga företagspopulationerna som berikas något åt. Skillnaden mellan populationerna är av mindre relevans.

2 Risk- och konsekvensanalys

I detta avsnitt redogör vi för några risker och konsekvenser utifrån vald metod.

I utvecklingsarbetet start togs ett beslut att i så hög grad som möjligt använda öppna data om företag. Syftet med det var att kunna generera en lista över företag i sektorn där enskilda företag kan identifieras och således kvalitetssäkras. Arbetet har inneburit en viss begränsning av de datakällor som kunnat användas. Samtidigt har inriktningen medfört en stor fördel genom att det varit möjligt att löpande granska vilka företag som inkluderats på listan.

En automatiserad metod, som varit målet i detta arbete, har stora fördelar, men också sina risker. Framför allt föreligger det risker att företag som inte tillhör branschen inkluderas i populationen, att företag som tillhör branschen inte inkluderas, samt att stora företag men med en mycket begränsad life science-verksamhet inkluderas. Genom en iterativ process har regelverk utvecklats för att minimera antalet företag som identifieras och klassificeras felaktigt. Riskerna föreligger dock fortsatt och det är inte möjligt att garantera att samtliga företag är korrekt identifierade och klassificerade, nu och i framtiden.

Ovan nämnda risker att felaktigt inkludera och exkludera företag ökar dessutom per definition vid en automatisk uppdatering av statistiken om sektorn eller de datakällor som används för identifiering och klassificering förändras. Exempel på förändringar som skulle påverka statistiken är uppdateringar av SNI-koder och verksamhetsbeskrivningar som gör att företag felaktigt exkluderas eller inkluderas.

Branschklassificeringen och marknadssegmenteringen av företagen är det arbetsmoment som varit mest utmanande. Detta beror bland annat på att det finns överlapp mellan olika branscher, att företag kan vara verksamma i flera branscher samt avsaknad av relevanta och heltäckande datakällor.